

Teunis Adrianus van der Vlies

Albert van der Kaap en Aafke Huizing

De opvolger van Eildert Barend Meijer als dominee in Gasselte was Teunis Adrianus van der Vlies. Hij diende de gemeente nog geen jaar, van 1 november 1931 tot 28 augustus 1932.

Teunis Adrianus van der Vlies was een zoon van aannemer Cornelis van der Vlies en Sophia Mulder (geboren in Leek; haar vader was scheepsbouwmeester, haar moeder boerin). Hij werd geboren op 4 april 1880 in Schiedam.

Hij trouwde op 4 juni 1914 in Poortugaal met Neeltje Johanna Hoogerbrugge, geboren op 19 december 1895 in Kethel en Spaland, dochter van landbouwer (aan de Kandelaar, boven Rotterdam) Jan Simon Hoogerbrugge en Johanna Alderliesten.

De eerste standplaats van Teunis was Heenvliet, waar hij van 10 februari 1907 tot 21 april 1909 predikant was. Hij vertrok naar Poortugaal waar hij tot 1931 stond. Op 1 november 1931 vertrok hij naar Gasselte, maar vermoedelijk had hij het daar niet erg naar zijn zin, of zijn vrouw had heimwee, want hij vertrok op 28 augustus 1932 weer naar Poortugaal, waar hij tot zijn dood in 1940 predikant bleef. Bij zijn afscheid, tijdens een dienst met niet meer dan 60 kerkgangers, gaf ds. Boonstra te kennen dat hij het jammer vond dat Van der Vlies slechts zo kort in Gasselte werkzaam was geweest, maar hij gaf toe dat het werk voor een predikant op de schrale bodem van Drenthe niet meevalt.

Teunis stierf op 9 juni 1940 in Poortugaal, zijn vijftien jaar jongere vrouw, overleefde hem 33 jaar. Zij stierf op 20 december 1973.

In 1934 werd een predikant F.A. van der Vlies genoemd als een van de zes personen op de naamlijst 'voor den interlocalen' telefoondienst van 1934 (in 1930 stonden er vijf personen op de lijst, in 1936 acht). In 1932 geen Van der Vlies, wel vijf anderen. In 1933 wel weer een Van der Vlies, samen met zes anderen. Merkwaardig omdat hij in 1932 alweer uit Gasselte was vertrokken.

Anke van der Vlies

Anke van der Vlies.

Teunis was de broer van schrijfster en socialistisch activiste Anke van der Vlies (pseudoniem Enka). Van der Vlies, geboren in een orthodox-protestants milieu, verkreeg haar eerste bekendheid als christelijk schrijfster onder de naam Enka. Zij behoorde tot een generatie jonge christelijke auteurs

die het werk van de tachtigers in protestants Nederland wilden introduceren. In haar literaire werk kwam haar belangstelling voor sociale vragen al naar voren. De hoofdpersonen uit haar werk zijn zoekers, die hun sociale bewogenheid in praktijk probeerden te brengen als diacones of heilsoldate. Van der Vlies, die haar jeugd in Schiedam had doorgebracht, was onderwijzeres bij het christelijk onderwijs.

Als huisbezoekster van een van de predikanten kwam zij in aanraking met de noden van het fabrieksproletariaat. Dit bracht haar tot de drankbestrijding. Lezing van K. Kautsky's Het Erfurter Programma (uit 1892) bracht haar het besef bij dat zij ook als christen socialist kon zijn. In tegenstelling tot velen onder haar geestverwanten heeft zij het christen-socialisme nooit als een geheel eigen, van andere vormen van socialisme onderscheiden, beweging beschouwd. Voor wat het socialistisch beginsel betreft, zag zij geen onderscheid tussen christen-socialisten en andere socialisten. Het verschil lag volgens haar alleen in de motieven die hen tot het socialisme geleid hadden.¹

Anke was in 1907 mede- oprichtster van de Bond van Christen-Socialisten. De bond sprak zich in haar beginselprogramma uit voor een socialistische ordening van de economie, terwijl tegelijk echter van de leden werd verwacht dat zij de apostolische geloofsbelijdenis onderschreven. Voorlopig beperkte de bond haar taken tot die van een studie- en propagandaclub, die met behulp van het weekblad Opwaarts gereformeerde arbeiders tot het socialisme wilde bekeren. In 1909 werd zij ontslagen als onderwijzeres van de Nederlands- Hervormde Diaconieschool Rotterdam. Vijf jaar, van 1912-1917, was zij lid van de SDAP, in welke periode zij een van de oprichters was van het Religieus Socialistisch Verbond (1915). Ook was zij de oprichtster van de Christelijke Volkspartij, waarvoor zij overigens in 1922 bedankte.²

---

¹ <https://socialhistory.org/bwsa/biografie/vlies>

² <https://search.socialhistory.org/Record/ARCH01469>